

Denna text är en översättning som nämnden för fastställande av kollektivavtals allmänt bindande verkan har låtit göra av det finskspråkiga kollektivavtalet. Kollektivavtalets parter har inte kommit överens om den svenskspråkiga kollektivavtalstexten. Om tolkningen av den svenskspråkiga översättningen leder till ett annat slutresultat än det ursprungliga finskspråkiga kollektivavtalet, ska man följa det finskspråkiga kollektivavtalet. Nämnden för fastställande av kollektivavtals allmänt bindande verkan är inte ansvarig för de skador som uppkommer på grund av eventuella felaktigheter i översättningen.

Tämä on työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunnan teettämä käännös suomenkielisestä työehtosopimuksesta. Työehtosopimuksen sopijaosapuolet eivät ole sopineet ruotsinkielisestä työehtosopimustekstistä. Mikäli ruotsinkielisen käännöksen tulkinta johtaa erilaiseen lopputulokseen kuin alkuperäinen suomenkielinen työehtosopimus, tulee noudattaa suomenkielistä työehtosopimusta. Työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunta ei vastaa käännöksen mahdollisista virheellisyyksistä aiheutuvista vahingoista.

KOLLEKTIVAVTAL FÖR HÖGRE TJÄNSTEMÄN INOM ARKITEKTPLANERINGSBRANSCHEN

1.11.2016–31.10.2017

**Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA
rf**

Arkitektbyråernas förbund ATL rf

De Högre Tjänstemännen YTN rf

Innehållsförteckning

Underteckningsprotokoll till kollektivavtalet för högre tjänstemän inom arkitektplaneringsbranschen.....	2
1 § Tillämpningsområde.....	4
2 § Arbetets ledning och fördelning samt arbetsavtal.....	4
3 § Löner.....	4
4 § Beräkning av dagslön samt deltidslön.....	4
5 § Arbetstid.....	5
6 § Övertids- och merarbete.....	7
7 § Söckenhelger.....	7
8 § Plan för användning av arbetstiden.....	8
9 § Arbetsoförmåga.....	8
10 § Läkarundersökningar.....	9
11 § Moderskaps-, faderskaps- och föräldraledighet, vårdledighet samt tillfällig ledighet	9
12 § Semesterlön och semesterpremie.....	10
13 § Anställningsförhållandet avslutas.....	10
14 § Resekostnader och dagtraktamenten.....	11
15 § Resor utanför ordinarie arbetstid.....	11
16 § Verksamhetsmodell för sysselsättning och omställningsskydd.....	12
17 § Grupplivförsäkring.....	13
18 § Yrkesutbildning.....	14
19 § Organisationsfrihet.....	14
20 § Lokala avtal.....	14
21 § Avtalets bindande verkan.....	14
22 § Arbetsfredsförpliktelse.....	14
23 § Förhandlingsordning.....	14
24 § Kontinuerlig förhandling.....	15
25 § Bilageavtal.....	15
26 § Avtalets giltighet.....	15
SAMARBETSAVTAL.....	16
ERSÄTTNINGAR FÖR RESEKOSTNADER.....	21
UTÖKNING AV MÖJLIGHETERNA TILL PRAKTIK I ANSLUTNING TILL YRKESUTBILDNING.....	23
ANVISNING FÖR IBRUKTAGANDE AV ARBETSTIDSBANKSYSTEM.....	24
ARBETSAVTALSMALL FÖR ARKITEKTPLANERINGSBRANSCHEN.....	30
ANVISNINGAR FÖR IFYLLANDE AV ARBETSAVTALSBLANKETTEN.....	33

Underteckningsprotokoll till kollektivavtalet för högre tjänstemän inom arkitektplaneringsbranschen.

Tid: 1.6.2016

Plats: Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA rf

Närvarande: PALTA rf

Tuomas Aarto

Katri Tonteri

ATL rf

Vesa Juola

YTN rf

Samu Salo

Heikki Kauppi

Hanna Huotari

Niina Suvanto

De undertecknande parterna har avtalat följande:

1. Utgångspunkter

Arbetsmarknadens centralorganisationer har den 29 februari 2016 nått ett förhandlingsresultat om ett konkurrenskraftsavtal i syfte att förbättra det finländska arbetets och de finländska företagens konkurrenskraft, öka den ekonomiska tillväxten, skapa nya arbetstillfällen och stödja anpassningen av den offentliga ekonomin.

Parterna i kollektivavtalet har genom detta underteckningsprotokoll avtalat om att förnya kollektivavtalet i enlighet med konkurrenskraftsavtalet.

2. Avtalsperiod

Det konstaterades att kollektivavtalet enligt förhandlingsresultatet av 1.6.2016 träder i kraft 1.11.2016 och gäller till och med 31.10.2017.

3. Lönebestämmelser

I kollektivavtalet görs inga ändringar som rör löner eller andra arbetsvillkor med kostnadseffekter.

4. Textförändringar

4.1 Förlängning av arbetstiden

Till kollektivavtalets 5 § Arbetstid fogas en ny punkt 2 Förlängning av arbetstiden och därmed flyttas de nuvarande punkterna 2–5 till punkterna 3–6.

5. Lokala avtal

5.1 Lokala avtal i exceptionella situationer (överlevnadsklausul)

Om företagen som omfattas av avtalet under avtalsperioden hamnar i exceptionella ekonomiska svårigheter, kan avtalsparterna göra en ny bedömning av kollektivavtalslösningens lämplighet för den rådande ekonomiska situationen och avtala om ändringar som ska göras i avtalet som är nödvändiga för att trygga företagens verksamhetsförutsättningar och arbetsplatserna.

5.2 Utveckling av lokala avtal och förtroendemän

Avtalsparterna anser det viktigt att utveckla möjligheterna att ingå lokala avtal. Lokala avtal förutsätter en öppen dialog som grundar sig på förtroende mellan arbetsgivare och personal. Under avtalsperioden utvecklar och stöder parterna praxis för hur förtroendemännen får tillräckligt med information och för deras utbildning i synnerhet med tanke på lokala avtal.

Avtalsparterna konstaterar att kollektivavtalet för arkitektplaneringsbranschen som det är nu innehåller ett arbetstidsbanksystem genom lokalt avtal.

6. Avtalets bindande verkan

Avtalsparterna kan säga upp det gällande avtalet med fyra månaders uppsägningstid så att det löper ut 31.10.2017, varvid de inleder förhandlingar om ett nytt avtal enligt egen tidtabell.

Helsingfors, den 1 juni 2016

Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA rf

Arkitektbyråernas förbund ATL rf

De Högre Tjänstemännen YTN rf

1 § Tillämpningsområde

Det här avtalet omfattar högre tjänstemän som är anställda vid medlemsföretag i Arkitektbyråernas förbund ATL rf och medlemsföretag inom arkitektplaneringsbranschen i Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA rf.

För utförandet av högre tjänstemäns uppgifter krävs kunskaper och färdigheter som motsvarar högskole- eller yrkeshögskoleutbildning. Formell behörighet via utbildning eller avsaknad av den avgör emellertid inte i sig om en person räknas som högre tjänsteman eller inte. De högre tjänstemännens arbete är relativt självständigt och ansvarsfullt. I praktiken kan de högre tjänstemännen ha expertuppgifter eller assistera företagsledningen som chef på mellannivå. Kollektivavtalet gäller inte verkställande direktörer eller personer som representerar företaget i förhållande till de högre tjänstemännen.

2 § Arbetets ledning och fördelning samt arbetsavtal

Arbetsgivaren har rätt att leda och fördela arbetet samt anställa och säga upp tjänstemän.

Förbunden rekommenderar att den arbetsavtalsmall som de undertecknande förbunden har utarbetat och som ingår som bilaga till kollektivavtalet används i anställningsförhållanden mellan arbetsgivaren och de högre tjänstemännen.

3 § Löner

En tjänstemans lön ska avtalas individuellt genom arbetsavtalet. Vid lönesättningen ska man beakta hur krävande uppgifter, hurdan utbildning och hurdan yrkeskompetens arbetstagaren har. En del av helhetsförtjänsten kan bestå av föränderliga lönefaktorer som fastställs på respektive arbetsplats.

4 § Beräkning av dagslön samt deltidslön

1. Högre tjänstemän med timlön
Dagslönen fastställs på följande sätt:
  - a. Dagslönen fastställs i enlighet med den på förhand avtalade och etablerade planen för användningen av arbetstiden som avses i 8 §.
  - b. Till den del som dagslönen inte fastställs enligt punkt a) beräknas dagslönen utgående från det genomsnittliga antalet arbetstimmar under de föregående sex fulla kalendermånaderna. Ifall anställningsförhållandet har varat kortare tid än sex fulla kalendermånader utförs beräkningen utgående från hela den tid som anställningen har fortgått.

Antalet arbetstimmar som har ackumulerats under perioden delas med antalet genomförda arbetsdagar under perioden. Dagslönen är det genomsnittliga timantalet gånger timlönen.

Tillämpningsanvisning:

Arbetsdagar inom branschen är vardagar från måndag till fredag med undantag av söckenhelger, sjukledigheter och semesterdagar.

Lön för sjukdomstid, söckenhelgersättning och lön under moderskaps- och faderskapsledighet fastställs enligt den ovan beskrivna dagslönen.

2. Högre tjänstemän med månadslön

Deltidslönen för oavlönad frånvaro eller för en ofullständig månad beräknas i förhållande till månadens ordinarie arbetstimmar. Vid beräkning av deltidslön fås den lön som ska betalas per timme eller dag genom att dela månadslönen med antalet ordinarie arbetstimmar eller arbetsdagar för den aktuella månaden. Begreppet månadslön inbegriper penninglön samt eventuella naturaförmåner (beskattningsvärde). Lönen för de lediga dagarna dras av från månadslönen.

5 § Arbetstid

1. Den ordinarie arbetstiden är högst 7,5 timmar per dygn och högst 37,5 timmar per vecka, om inte annat avtalas lokalt.
2. Förlängning av arbetstiden
Den årliga arbetstiden för tjänstemän med månads- eller timlön förlängs fr.o.m. 1.1.2017 på det sätt konkurrenskraftsavtalet förutsätter med i genomsnitt 24 timmar utan att den årliga inkomstnivån ändras.

Arbetstiden för deltidsanställda förlängs enligt deltiden. Förlängningen har ingen inverkan på arbetsgivarens skyldighet att erbjuda mertidsarbete.

Lokalt avtal om att förlänga arbetstiden

Hur arbetstiden förlängs avtalas i första hand lokalt på det mest ändamålsenliga sättet antingen mellan arbetsgivaren och förtroendemannen eller mellan arbetsgivaren och en representant för en del av personalgruppen som de utsett för detta ändamål.

Förlängningen av arbetstiden genom lokalt avtal kan genomföras till exempel på följande sätt:

- a. Man avtalar att arbetsgivaren kan förlänga den årliga arbetstiden med 24 timmar genom att dra av två timmar i arbetstidsbanken eller flextidssystemet varje månad. På grund av detta kan flexsaldot också vara negativt.

- b. Man avtalar att arbetsgivaren kan förlänga den årliga arbetstiden med 24 timmar genom att förlänga arbetstiden per vecka eller per dygn, dock så att arbetstiden under inget dygn överskrider 12 timmar och under ingen vecka överskrider i genomsnitt 40 timmar/vecka.
- c. Man avtalar att förlängningen av den årliga arbetstiden med 24 timmar genomförs genom att omvandla högst tre söckenhelger per år till ordinarie arbetstid. Då arbetar man under söckenhelgen i fråga utan separat samtycke och för arbete som utförts under denna söckenhelg betalas ingen förhöjning för söndagsarbete enligt arbetstidslagen. En söckenhelg som omvandlats till en arbetsdag förkortar den ordinarie arbetstiden under veckan i fråga.

För en högre tjänsteman med timlön minskar timmarna som varje månad dras av från flexsaldot eller arbetstidsbanken enligt punkt 1 samt timmar som utförts som hela dagar enligt punkt 3 det lönebelopp som ska betalas ut. En tjänsteman med timlön betalas inte lön för förlängningen av arbetstiden som genomförts enligt punkt 2.

För en högre tjänsteman med månadslön innebär förlängningen av den månatliga arbetstiden inte att månadslönen ändras.

Om man inte lokalt kommer överens om hur arbetstiden ska förlängas utan att inkomstnivån ändras, genomför arbetsgivaren förlängningen med 24 timmar genom att förlänga arbetstiden per vecka med högst två timmar per dygn så att man utöver det normala arbetstidsschemat arbetar 24 timmar ordinarie arbetstid per år.

Förlängningen av arbetstiden för en högre tjänsteman med månadslön genomförs utan att månadslönen ändras. En tjänsteman med månadslön som arbetar den fulla ordinarie arbetstiden betalas inte arbetsavtalsenlig timlön för förlängningen.

3. Man kan också avtala om arbetstiden som genomsnittlig arbetstid. Lokalt avtalas om maximigränser för den ordinarie dygnsarbetstiden och veckoarbetstiden. Då ska man på förhand utarbeta en riktgivande plan för utjämning av arbetstiden för åtminstone den tid under vilken den ordinarie arbetstiden utjämnas till den i punkt 1 avtalade arbetstiden.

Arbetstiden kan jämnas ut under en period på högst ett år. Om inte annat avtalas lokalt, ska arbetsgivaren om möjligt meddela de berörda tjänstemännen om en ändring av ett arbetstidsschema enligt det ovanstående en vecka innan ändringen ska genomföras, dock senast tre dagar innan ändringen genomförs.

4. Flexibel arbetstid
Lokalt kan avtalas om en maximal ackumulering av den flexibla arbetstiden som avviker från arbetstidslagen, dock så att den maximala ackumuleringen får uppgå till högst 120 timmar.

Då arbetssituationen så kräver kan arbetsgivaren ålägga tjänstemannen att använda sina samlade flex timmar som ledighet och vid behov också som hela lediga dagar, genom att informera tjänstemannen om detta en vecka på förhand, och på motsvarande sätt kan tjänstemannen då arbetssituationen tillåter det använda sina flex timmar som hela lediga dagar genom att informera arbetsgivaren om detta en vecka på förhand.

5. Parterna rekommenderar att arbetsskift på mindre än fyra timmar inte ska användas såvida inte arbetstagarens behov eller en annan motiverad orsak förutsätter detta.
6. Arbetstidsbank
Lokalt avtalas om ibruktagande av en arbetstidsbank. PALTA och YTN har utarbetat anvisningar för arbetstidsbanker som bifogas kollektivavtalet och som inte ingår som en bestämmelse i kollektivavtalet

6 § Övertids- och merarbete

Övertidsarbete ersätts i enlighet med arbetstidslagen. När man beräknar den förhöjda lönen för övertidsarbete för en månadsavlönad tjänsteman ska grundlönen räknas så att månadslönen inklusive naturaförmåner divideras med talet 158 när den ordinarie arbetstiden är 37,5 timmar i veckan.

Som granskningsperiod för det maximala antalet övertidstimmar används både kalenderår och fyra månader, om lokalt inte annat avtalas.

Med merarbete avses arbete som med den högre tjänstemannens samtycke utförs utöver den avtalade arbetstiden, dock utan att den överskrider den maximala ordinarie arbetstiden enligt arbetstidslagen. Merarbete är inte övertidsarbete. För merarbete betalas enkel timlön.

7 § Söckenhelger

1. Högre tjänstemän med månadslön
Under en söckenhelgsvecka är, ifall lokalt inte annat avtalas, den ordinarie arbetstiden på en helgafton som infaller på en vardag samma som på andra vardagar. De söckenhelger och därpå följande lördagar som anges nedan är lediga dagar som förkortar den ordinarie arbetstiden under söckenhelgsveckan: nyårsdagen, trettondagen, långfredagen, annandag påsk, första maj, Kristi himmelfärdsdag, midsommarafton, självständighetsdagen, julafton, juldagen och annandag jul.
2. Högre tjänstemän med timlön
Söckenhelgersättning betalas för följande söckenhelger:
Trettondagen, Kristi himmelfärdsdag, självständighetsdagen, långfredagen, annandag påsk, första maj, midsommarafton, julafton, juldagen, annandag jul och nyårsdagen.

För arbete under söckenhelg betalas dagslön som beräknas i enlighet med 4 § 1 punkten.

Söckenhelgsersättning betalas till arbetstagare vars anställningsförhållande har fortgått utan avbrott under minst en månad innan söckenhelgen och under förutsättning att arbetstagaren har arbetat under den arbetsdag som enligt arbetstidsschemat är närmast före eller närmast efter helgdagen.

Tillämpningsanvisning:

Om bestämmelsen om förutsättningen att arbetstiden följts enligt arbetstidsschemat skulle medföra förlust av söckenhelgsersättning för flera på varandra följande söckenhelger, ska förlusten av ersättning dock gälla endast en av dessa söckenhelger.

Olovlig frånvaro

Ifall en arbetstagare enligt arbetstidsschemat är skyldig att arbeta även på en söckenhelg och han eller hon är frånvarande från arbetet utan godtagbar grund, betalas ingen söckenhelgsersättning.

Protokollsanteckning:

Lokalt kan avtalas om ett förfarande enligt vilket söckenhelgsersättning betalas som en fast särskild ersättning eller som ingående i timlönen genom särskilt avtal.

8 § Plan för användning av arbetstiden

På arbetsplatsen ska man utarbeta en plan för användning av arbetstiden där det framgår när den ordinarie arbetstiden börjar och slutar och vilka dagar som är lediga under veckan.

Om inte annat avtalas lokalt, ska de berörda högre tjänstemännen om möjligt underrättas om en ändring av arbetstidsplanen en vecka innan ändringen ska genomföras, dock senast tre dagar innan ändringen genomförs.

Strävan är att en plan för användning av arbetstiden även utarbetas för deltidarbete eller för varierande och tillfälliga arbetsskift.

9 § Arbetsoförmåga

Till en tjänsteman betalas lön för tiden för arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall under ett kalenderår enligt följande:

Anställningen har fortgått oavbrutet	Lön
minst en månad, men mindre än ett år	för 4 veckor
1 år men mindre än 5 år	för 5 veckor
5 år eller längre	för 3 månader

Förutsättningen för utbetalning av lön är att arbetsoförmågan inte har uppstått genom egen avsiktlig eller grov oaktsamhet, samt att sjukdomen inte medvetet hemlighållits då anställningsförhållandet ingicks.

Därtill förutsätts att tjänstemannen ger arbetsgivaren fullmakt att för egen del lyfta den andel av dagpenningen som tjänstemannen enligt sjukförsäkringslagen skulle ha rätt till under perioden av arbetsoförmåga.

Tjänstemannen ska utan dröjsmål meddela arbetsgivaren om arbetsoförmågan och när den förväntas upphöra. När arbetsgivaren kräver det ska tjänstemannen förete ett läkarintyg över sin sjukdom som utfärdats av företagets företagsläkare eller ett annat läkarintyg som godkänns av arbetsgivaren.

Om en tjänstemans arbetsoförmåga börjar på nytt på grund av samma sjukdom inom 30 dagar från den dag för vilken arbetsgivaren senast betalat lön för sjukdomstid eller sjukdagpenning, har tjänstemannen inte rätt till en ny tidsperiod med lön för sjukdomstid enligt det ovan nämnda, utan lön för sjukdomstid betalas sammanlagt högst för den ovan nämnda tidsperioden. Om arbetsgivarens lönebetalningsskyldighet har fullgjorts redan under den föregående perioden av arbetsoförmåga betalar arbetsgivaren i alla fall lön för en dags väntetid i enlighet med sjukförsäkringslagen.

10 § Läkarundersökningar

En högre tjänstemans lön minskas inte för den tid som arbetstagaren förlorar på grund av lagstadgade eller av arbetsgivaren beordrade hälsokontroller med anknytning till arbetet eller på grund av resor i samband med dem.

11 § Moderskaps-, faderskaps- och föräldraledighet, vårdledighet samt tillfällig ledighet

Den högre tjänstemannens moderskapsledighet, faderskapsledighet, föräldraledighet och vårdledighet bestäms utifrån arbetsavtalslagen och sjukförsäkringslagen.

Under moderskapsledigheten betalas till tjänstemannen i tre månader skillnaden mellan lönen och den dagpenning tjänstemannen får. Lön under moderskapsledighet betalas inte, om ledigheten börjar under en anmäld vårdledighet.

En högre tjänsteman har rätt till en sex vardagar lång faderskapsledighet med lön.

Förutsättningen för avlönad familjeledighet är att anställningen har fortgått oavbrutet i sex månader innan barnet föds.

En högre tjänsteman som återkommer från särskild moderskaps-, moderskaps- eller föräldraledighet, vårdledighet eller tillfällig eller partiell vårdledighet har rätt att i första hand återgå till sitt tidigare eller ett med detta likställt arbete. Om detta inte är möjligt, ska annat arbete som motsvarar arbetsavtalet erbjudas den högre tjänstemannen.

En kort tillfällig frånvaro som ges vid ett plötsligt sjukdomsfall i tjänstemannens familjekrets eller en vid en nära anhörigs död avdras inte från tjänstemannens lön eller semester.

Med nära anhörig avses make eller maka, makens, makans eller egna föräldrar, familjens barn liksom syskon samt far- och morföräldrar.

Längden på en kort tillfällig frånvaro ska bestämmas i förhållande till ovan nämnda situationer och den restid som behövs.

Tillämpningsanvisning:

Kort tillfällig frånvaro på grund av sjukdomsfall i familjekretsen är avsedd att användas för att ordna ändamålsenlig vård. Ifall arbetsgivaren kräver det är tjänstemannen skyldig att påvisa behovet av kort tillfällig frånvaro.

Parterna rekommenderar att företagen betalar tjänstemännen en så stor andel av lönen under en repetitionsövning att en reservist tillsammans med reservistlönen som staten betalar når fulla löneförmåner.

En högre tjänsteman får en ledig dag som inte avdras från lönen på hans eller hennes 50- eller 60-årsdag om den infaller på en arbetsdag.

12 § Semesterlön och semesterpremie

Semesterlön betalas på företagets ordinarie lönebetalningsdag, såvida inget annat har avtalats lokalt.

Som semesterpremie betalas 50 procent av lönen för den lagstadgade semestern. Semesterpremien betalas i samband med utbetalningen av semesterlönen eller på det sätt man lokalt kommit överens om. Ifall ett anställningsförhållande upphör på grunder som inte beror på tjänstemannen betalas en ersättning som är lika stor som semesterpremien beräknad på semesterersättningen för semestern under föregående semesterkvalifikationsår. Ersättning betalas emellertid inte när anställningen upphör under provotiden och inte heller när det gäller ett anställningsförhållande på viss tid som varar under ett år. Lokalt kan man avtala annorlunda om betalning av semesterpremien och dess storlek.

13 § Anställningsförhållandet avslutas

Om inte något annat avtalats och anställningsförhållandet har fortgått utan avbrott ska arbetsgivaren iaktta följande uppsägningstider:

Uppsägningstid	Anställningsförhållandets längd
14 dagar	högst 1 år
1 månad	>1...4 år
2 månader	>4...8 år
4 månader	>8...12 år
6 månader	över 12 år

Om inte något annat avtalats och anställningsförhållandet har fortgått utan avbrott ska tjänstemannen iaktta följande uppsägningstider:

Uppsägningstid	Anställningsförhållandets längd
14 dagar	högst 5 år
1 månad	över 5 år

Den återanställningsskyldighet som avses i 6 kap. 6 § i arbetsavtalslagen kan frångås med ett avtal mellan arbetsgivaren och den högre tjänstemannen. Avtalet ska ingås skriftligt när arbetsavtalet sägs upp eller hävs.

14 § Resekostnader och dagtraktamenten

När det gäller storleken på resekostnadsersättningar och dagtraktamenten iakttas bilagan till kollektivavtalet om ersättning av resekostnader om inte annat avtalas lokalt.

15 § Resor utanför ordinarie arbetstid

- 15.1 Om ersättning för resor utanför den ordinarie arbetstiden avtalas lokalt. När det gäller nya tjänstemän rekommenderas att man avtalar om ersättningen redan när arbetsavtalet ingås.

Ersättningen för restid kan arrangeras till exempel på följande sätt:

1. Avtal om ersättning för tid som använts för resor utanför den ordinarie arbetstiden i form av pengar eller ledighet ingås vid behov mellan arbetsgivaren och den högre tjänstemannen. Ifall det är fråga om en stor mängd resor i anslutning till tillfälligt eller projektrelaterat arbete ska den tid som åtgår till tjänstemannens resor följas upp. Detta kan ersättas till exempel med en engångsersättning som betalas med jämna intervaller.
2. Ifall fortgående eller regelbundet återkommande resor utanför den ordinarie arbetstiden ingår som en väsentlig del i tjänstemannens arbetsuppgifter och tjänstemannen på grund av arbetsuppgifternas art själv kan besluta om resorna och användningen av sin arbetstid beaktas den här omständigheten i avlöningen.

- 15.2 Om man inte lokalt har avtalat annorlunda om ersättning för resor utanför den ordinarie arbetstiden, ersätts resor under ledig tid på följande sätt:

När det gäller kundprojektresor ersätts den resetid under ledig tid som överstiger två timmar under ett resedygn med en timersättning på 18 euro. Timersättningen betalas när minst hälften av timmarna har gått. Under en arbetsdag ersätts upp till högst 8 timmar och under lediga dagar upp till 10 timmar. Ersättning för tid som använts för resor betalas inte när en högre tjänsteman deltar i utbildning eller mässevenemang inom branschen.

15.3 Till tid som används för resor räknas (gäller punkterna 15.1 och 15.2):

1. resor mellan hemmet och arbetsplatsen och mellan det ställe där arbetet faktiskt utförs och arbetsplatsen eller arbetsplatserna,
2. tid som går åt till resor i trafikmedel och till förflyttningar från ett trafikmedel till ett annat, inberäknat väntetider på flygplatser och liknande.

Till tid som används för resor räknas inte vistelse som inkvarterad när resan fortgår och inte heller vistelse på arbetsplatsen. Tid som används för resor räknas inte som arbetstid. Restiden räknas dock som arbetstid till den del som restiden och arbetstiden tillsammans inte överskrider den ordinarie arbetstiden per dygn enligt arbetsavtalet.

16 § Verksamhetsmodell för sysselsättning och omställningsskydd

Syftet med verksamhetsmodellen mellan arbetsgivaren, arbetstagarna och Arbetskraftsmyndigheten är att effektivisera samarbetet och sysselsätta arbetstagaren snarast möjligt.

Samarbets- och uppsägningsförfarande

Arbetsgivaren lägger fram en handlingsplan då samarbetsförhandlingar som berör minst 10 anställda inleds. Om dess innehåll förhandlas med företrädare för personalen. I planen redogörs för förhandlingsrutinerna och förhandlingsformerna, den planerade tidtabellen och verksamhetsprinciper som planerats med tanke på arbetssökande, utbildning och utnyttjande av arbetsförvaltningens tjänster under uppsägningstiden. I planen beaktas de rådande normerna för hur man går tillväga vid Arbetskraftsnedskärningar. Om samarbetsförhandlingarna berör färre än 10 arbetstagare, ska i samarbetsförfarandet framläggas de verksamhetsprinciper som planerats med tanke på arbetssökande, utbildning och utnyttjande av arbetsförvaltningens tjänster under uppsägningstiden.

Förhandlingarna om handlingsplanens innehåll begränsas inte av föreskriften om att behandlingen av alternativen till uppsägning i samarbetsförhandlingarna vid omfattande uppsägningar tidigast kan tas upp sju dagar efter att grunderna för och effekterna av åtgärden har behandlats.

I samband med samarbetsförfarandet angående den planerade nedskärningen behandlas även de ändringar som behöver göras i personalplanen.

Arbetsgivaren och Arbetskraftsmyndigheten kartlägger tillsammans utan dröjsmål de offentliga Arbetskraftstjänster som behövs när samarbetsförfarandet eller uppsägningsförfarandet vid små företag har inletts. Man strävar efter att tillsammans med Arbetskraftsmyndigheten nå överenskommelser om kvaliteten hos de tjänster som erbjuds och om tidtabellen för verkställandet av dem liksom om samarbetet för att genomföra dem. Personalföreträdarna deltar i samarbetet.

Sysselsättningsplan och genomförande av den under uppsägningstiden
Arbetsgivaren är skyldig att informera om rätten till en sysselsättningsplan och förhöjt utbildningsstöd.

Arbetsgivaren underrättar Arbetskraftsmyndigheten om uppsägningen som skett på grund av ekonomiska eller produktionsrelaterade orsaker, ifall den uppsagda arbetstagaren har en arbetshistoria på minst tre år. Anmälningsskyldigheten gäller även upphörandet av ett sådant anställningsförhållande för viss tid hos samma arbetsgivare som utan avbrott eller med endast kortvariga avbrott har bestått av ett eller flera arbetsavtal för viss tid som sammanlagt utgör minst tre år. Arbetsgivaren är skyldig att med arbetstagarens samtycke omedelbart efter att uppsägningarna skett lämna upplysningar om arbetstagarens utbildning, arbetserfarenhet och arbetsuppgifter till Arbetskraftsmyndigheten. Arbetsgivaren deltar även i övrigt, om separat så avtalas, i utarbetandet av sysselsättningsplanen.

Arbetstagaren har möjlighet att delta i utarbetandet av sysselsättningsplanen. Sysselsättningsplanen kan vid behov kompletteras senare.

Om inte annat överenskommit om ärendet efter uppsägningen, har arbetstagaren rätt till ledighet utan inkomstbortfall för att under sin uppsägningstid delta i utarbetandet av en sysselsättningsplan, arbetsökande och arbetsintervjuer på eget eller myndigheternas initiativ, omplaceringsträning, inläring och praktik i arbetet eller i Arbetskraftspolitisk utbildning i enlighet med hans eller hennes sysselsättningsplan. Ledighetens längd är, beroende på anställningsförhållandets längd, följande:

- 1) högst 5 dagar, om arbetstagarens uppsägningstid är högst en månad,
- 2) högst 10 dagar, om arbetstagarens uppsägningstid är över en månad men högst fyra månader,
- 3) högst 20 dagar, om arbetstagarens uppsägningstid är över fyra månader.

Utöver det som avtalats ovan har en högre tjänsteman rätt till högst fem arbetsdagens sysselsättningsledighet för Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, praktik och inläring i arbetet enligt sysselsättningsplanen. En förutsättning är därtill att ledigheten inte orsakar arbetsgivaren betydande olägenhet. Arbetstagaren bör utan dröjsmål meddela arbetsgivaren om ledigheten och på begäran visa upp en tillförlitlig utredning av orsaken till ledigheten.

Den tid som används för resa räknas inte in i arbetstiden, om den inte samtidigt ska anses vara en arbetsprestation. Restiden räknas dock som arbetstid till den del som restiden och arbetstiden tillsammans inte överskrider den ordinarie arbetstiden per dygn enligt arbetsavtalet.

17 § Grupplivförsäkring

Arbetsgivaren tecknar och bekostar en grupplivförsäkring på det sätt som centralorganisationerna kommit överens om.

18 § Yrkesutbildning

Avtalsparterna betonar betydelsen av systematisk utveckling av personalen.

19 § Organisationsfrihet

Parterna konstaterar att organisationsfriheten och föreningsfriheten är ömsesidigt okränkbara.

20 § Lokala avtal

Parter i lokala avtal är arbetsgivaren och tjänstemannen eller förtroendemannen. Ett avtal som ingåtts med en förtroendeman är bindande för de tjänstemän som förtroendemannen anses företräda. Avtalet kan ingås för viss tid eller tills vidare. Ett avtal som gäller tills vidare kan sägas upp med tre månaders uppsägningstid om inget annat har avtalats. Avtalet ska uppgöras skriftligt om någondera avtalsparten begär det.

Ett lokalt avtal som ingåtts med en förtroendeman utgör en del av kollektivavtalet. Det tillämpas även efter att kollektivavtalet i övrigt har upphört att gälla. Även ett avtal som slutits för viss tid kan sägas upp under denna tid och inom en månad efter det att ett nytt kollektivavtal trätt i kraft.

21 § Avtalets bindande verkan

Detta kollektivavtal binder de undertecknande förbunden och deras underföreningar samt de arbetsgivare och tjänstemän som är eller som har varit medlemmar i dessa föreningar under avtalets giltighetstid. De som är bundna vid avtalet är skyldiga att noggrant iaktta detta avtal genom att se till att de föreningar som lyder under dem liksom de arbetsgivare och tjänstemän som hör till dem inte bryter mot bestämmelserna i avtalet.

22 § Arbetsfredsförpliktelse

Under detta avtals giltighetstid är sådana arbetsstridsåtgärder, som riktar sig mot kollektivavtalet eller någon av dess bestämmelser förbjudna. Förbunden och deras underföreningar är skyldiga att se till att inte heller arbetsgivare som är deras medlemmar eller tjänstemännen som avtalet gäller vidtar förbjudna stridåtgärder eller på annat sätt bryter mot avtalets bestämmelser. De Högre Tjänstemännen YTN rf förbinder sig till att de högre tjänstemännen i arkitektplaneringsbranschen inte under avtalets giltighetstid vidtar sympatiåtgärder i avsikt att driva fram kollektivavtal i andra servicebranscher.

23 § Förhandlingsordning

Ifall det uppstår meningsskiljaktighet om hur detta avtal ska tolkas och efterföljas och man inte lokalt kan komma överens i ärendet, ska på begäran av endera parten en promemoria uppgöras över meningsskiljaktigheterna.

Lokala förhandlingarna om meningsskiljaktigheten ska inledas inom tre veckor efter att någondera parten begär det. Om frågan inte kan avgöras lokalt kan ärendet föras vidare till förhandlingar mellan Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA rf och De Högre Tjänstemännen YTN rf, om båda eller den ena parten i meningsskiljaktigheterna så önskar.

24 § Kontinuerlig förhandling

Parterna betonar vikten av kontinuerliga förhandlingar.

25 § Bilageavtal

Som del av detta kollektivavtal tillämpas samarbetsavtalet, protokollet om utökning av möjligheterna till praktik i anslutning till yrkesutbildning och bilagan om ersättning för resekostnader som bifogas detta kollektivavtal.

Som bilagor till avtalet ingår också en anvisning för ibruktage av arbetstidsbankssystem och en arbetsavtalsmall. Dessa iakttas inte som en del av kollektivavtalet.

26 § Avtalets giltighet

Avtalet träder i kraft 1.11.2016 och gäller till och med 31.10.2017 och därefter tills vidare med två månaders uppsägningstid.

Avtalsparterna kan säga upp det gällande avtalet med fyra månaders uppsägningstid så att det löper ut 31.10.2017, varvid de inleder förhandlingar om ett nytt avtal enligt egen tidtabell.

Helsingfors, den 1 juni 2016

Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA rf

Arkitektbyråernas förbund ATL rf

De Högre Tjänstemännen YTN rf

SAMARBETSAVTAL

1. Samarbete

Samarbetsorgan

Lokalt kan avtalas om tillsättande av ett samarbetsorgan som behandlar ärenden som bl.a. hänför sig till utvecklingsverksamheten. Samarbetsorganet kan ersätta särskilda samarbets- och arbetarskyddskommissioner samt övriga motsvarande kommissioner. Samma samarbetsorgan kan även ansvara för åtgärder och planer i enlighet med lagen om samarbete inom företag, arbetarskyddstillsynslagen, företagshälsovårdslagen och jämställdhetslagen i den omfattning som man lokalt kommer överens om.

Organisationsförändringar

När verksamheten på en arbetsplats reduceras eller utvidgas i väsentlig grad, eller på grund av affärsöverlåtelse, fusion, bolagisering eller därmed jämförbar väsentlig organisationsförändring ska samarbetsorganisationen ändras så att den motsvarar arbetsplatsens förändrade storlek och struktur.

2. Arbetarskyddssamarbete och arbetarskyddsfullmäktig

Arbetarskyddssamarbete

Bestämmelserna om arbetarskyddssamarbete tillämpas på arbetsplatser där sammanlagt minst 20 tjänstemän arbetar. En arbetarskyddsfullmäktig ska dock väljas när antalet tjänstemän är totalt minst tio.

Arbetarskyddsfullmäktigens uppsägnings- och permitteringskydd

Arbetarskyddsfullmäktigen har sådant uppsägnings- och permitteringskydd som avses i 7 kap. 10 § i arbetsavtalslagen.

Ersättning till arbetarskyddsfullmäktig

Om inte annat avtalats lokalt betalar arbetsgivaren till arbetarskyddsfullmäktigen en separat månadsersättning enligt samma principer som till förtroendemannen.

Deltagande i arbetarskyddsutbildning

Arbetarskyddsfullmäktigen har rätt att delta i arbetarskyddsutbildning som avtalsparterna gemensamt har godkänt enligt samma principer som förtroendemannen deltar i facklig utbildning.

3. Förtroendeman

Val av förtroendeman

Förtroendemannen och viceförtroendemannen väljs bland de högre tjänstemän vid företaget eller på arbetsplatsen som är bundna vid det här avtalet och de ska vara förtrogna med förhållandena på arbetsplatsen. Alla högre tjänstemän på arbetsplatsen ska ha möjlighet att delta i valet. Förtroendemannen väljs på bestämd tid, vanligtvis för två år. Alla tjänstemän som omfattas av kollektivavtalet kan delta i valet av förtroendeman.

Behovet av en förtroendeman liksom preciseringen av ett lokalt kontakt- och förhandlingsförfarande diskuteras först av företagets ledning och företrädarna för de högre tjänstemännen.

Behovet av att tillsätta en förtroendeman konstateras i samråd med företagets ledning med särskilt beaktande av företagets storlek, organisation och verksamhetens art. Den ovan nämnda diskussionsskyldigheten är dock inte avsedd att begränsa rätten att välja en förtroendeman.

Ifall det lokalt finns ett behov av att förtroendemannen även representerar högre tjänstemän som hör till andra verksamhetsställen ska avtalet om en gemensam förtroendeman ingås lokalt mellan de högre tjänstemännen på alla de verksamhetsställen eller företag som deltar och ledningen.

Viceförtroendeman

På arbetsplatser med minst tio högre tjänstemän kan en viceförtroendeman väljas. Viceförtroendemannen är ställföreträdare för förtroendemannen då han eller hon är förhindrad att sköta sitt uppdrag som förtroendeman.

Bestämmelserna som gäller förtroendemannen tillämpas på vice förtroendemannen under den tid som han eller hon enligt den anmälan som förutsätts i det här avtalet vikarierar för förtroendemannen.

Meddelanden

Arbetsgivaren ska underrättas om valda förtroendemän, viceförtroendemän och om när viceförtroendemannen vikarierar för förtroendemannen. Arbetsgivaren underrättar förtroendemannen skriftligt om vilka personer som på företagets vägnar förhandlar med förtroendemannen.

Förtroendemannens uppgifter och verksamhetsförutsättningar

Förtroendemannen representerar de högre tjänstemännen i anställningsfrågor och i frågor som gäller tillämpningen av det här avtalet. Han eller hon ska ges de uppgifter och verksamhetsmöjligheter som är nödvändiga för skötseln av uppdraget.

Förtroendemannen och arbetarskyddsfullmäktigen ges rätt att använda företagets sedvanliga kontors- och andra redskap, såsom adb-utrustning som allmänt används i företaget och därmed förbundna program liksom internetanslutning (e-post). Om de praktiska arrangemangen avtalas lokalt. Vid bedömningen kan beaktas bl.a. företagets och samfundets storlek, omfattningen och behovet av förtroendemannen- eller arbetarskyddsfullmäktiguppdrag och den tid som använts för dessa uppdrag.

Befrielse från arbetet för skötsel av förtroendemannenuppgiften

Med förtroendemannen avtalas lokalt om en skälig befrielse från arbetet för skötseln av uppdraget som förtroendeman. Då ska bl.a. antalet tjänstemän som ingår i personalgruppen, produktionens och verksamhetens art och antalet uppgifter i enlighet med det här avtalet beaktas.

En i det här avtalet avsedd personalföreträdarens månadslön sänks inte, om han eller hon under arbetstiden förhandlar med arbetsgivarens företrädare eller i övrigt utför uppdrag som överenskommit med arbetsgivaren.

Förtroendemannaersättning

Om inte annat avtalas i underteckningsprotokollet till kollektivavtalet eller på lokal nivå betalar arbetsgivaren en högre tjänsteman som är förtroendemannan en särskild månadsersättning som uppgår till:

Antalet högre tjänstemän	Ersättning, euro/månad
5-10	70
10-24	110
25-50	140
över 50	190

Deltagande i fackföreningsutbildning

Förtroendemannen och viceförtroendemannen ges rätt att utan löneförlust delta i förtroendemannakurser och -utbildningar som YTN och dess medlemsförbund ordnar och som är nödvändiga med tanke på personalföreträdarens skötsel av uppdraget, såvida det inte innebär kännbara olägenheter för företagets verksamhet.

Personalföreträdaren och arbetsgivaren konstaterar på förhand om det är fråga om en sådan utbildning som inte påverkar personalföreträdarens månadslön. Deltagande i utbildningen innebär inte heller avdrag i fråga om semester-, pensions- eller andra därmed jämförbara förmåner. Personalföreträdaren har rätt att utan inkomstbortfall delta endast en gång i samma utbildning eller i en utbildning med motsvarande innehåll.

Protokollsanteckning:

Då ovan nämnda kännbara olägenhet bedöms beaktas arbetsplatsens storlek, typen av verksamhet, skötsel av uppgifterna och vikariatarrangemang. Anmälan om avsikt att delta i kurs bör göras så tidigt som möjligt. I fall tillstånd att delta i kurs inte beviljas bör förtroendemannen senast 10 dagar innan kursen börjar informeras om orsaken till varför beviljande av ledighet skulle medföra kännbar olägenhet. Då rekommenderas att man i samråd strävar efter att utreda en eventuell annan tidpunkt för kursen då det inte finns hinder för medverkan.

Som ovan nämnd utbildning ska betraktas YTN:s och PALTA:s utbildningar som årligen avtalats om i samråd före utgången av november året innan.

Yrkesutbildning

Utgångspunkten är att förtroendemannen och arbetarskyddsfullmäktigen har likadana möjligheter att utvecklas i sitt yrke som andra tjänstemän. Arbetsgivaren och förtroendemannen/arbetarskyddsfullmäktigen ska under tiden för förtroendeuppdraget utreda om upprätthållandet av yrkeskunskapen förutsätter sådan yrkesutbildning som även ordnas för andra tjänstemän. En motsvarande utredning ska lämnas efter att förtroendemannens och arbetarskyddsfullmäktigens mandatperiod har upphört.

Förtroendemannens uppsägnings- och permitteringskydd

Förtroendemannen anses vara en förtroendeman som avses i 7 kap. 10 § i arbetsavtalslagen och han eller hon kan permitteras eller sägas upp endast om det inte kan erbjudas arbete som motsvarar förtroendemannens yrke eller annars lämpligt arbete eller om majoriteten av de tjänstemän som förtroendemannen företräder ger sitt samtycke.

Bestämmelserna om förtroendemannens anställningskydd ska också tillämpas på en tjänsteman som har varit förtroendeman under sex månader efter att hans eller hennes uppdrag har upphört. En förtroendeman behåller sin ställning om rörelsen eller en del av den vid överlåtelse behåller sin självständighet.

Förtroendemannens förtjänstutveckling bör motsvara förtjänstutvecklingen vid företaget eller minst förtjänstutvecklingen för högre tjänstemän i arkitektplaneringsbranschen. Förtroendemannens förtjänstutveckling justeras per mandatperiod genast då EK Finlands Näringslivs statistik har färdigställts och en eventuell eftersläpning korrigeras från och med den första lönebetalningen efter justeringen.

Uppgifter som ska lämnas till förtroendemannen

Arbetsgivaren ska se till att förtroendemannen i ett så tidigt skede som möjligt informeras om frågor som direkt eller indirekt berör tjänstemännen på respektive arbetsplats.

När det uppstår oklarheter eller meningsskiljaktigheter i frågor som gäller en tjänstemans lön eller andra frågor i anslutning till anställningen, ska förtroendemannen ges all den information som behövs i utredningen av det ärende som klagomålet gäller.

Förtroendemannen har rätt att skriftligt få följande uppgifter om tjänstemännen inom förtroendemannens verksamhetsområde:

1. Tjänstemännens för- och efternamn
2. Anställningsdatum
3. Utbildningsnivå
4. Arbetsplats (organisatorisk avdelning)

Ovan nämnda uppgifter lämnas en gång per år. Uppgifterna i punkterna 1-4 ges för nya tjänstemäns del så snabbt som möjligt, dock senast fyra månader efter att anställningen har inletts.

Förtroendemannen ska ges uppgifter om den genomsnittliga månadsinkomsten för ordinarie arbetstid för högre tjänstemän inom sitt verksamhetsområde. Därtill ges uppgifter om de genomsnittliga månadslönerna (inklusive naturaförmåner) per statistikbeteckning (t.ex. EK:s statistikbeteckningar) och som ett sammandrag per arbetsplats. Det är möjligt att lokalt avtala om andra statistiska indelningar. Uppgifterna lämnas för oktober månads löner. Samtidigt meddelas även antalet tjänstemän. Förtroendemannen har inte rätt att få uppgifter om genomsnittliga månadsinkomsterna för grupper som består av färre än fem personer.

Förtroendemannen reserveras möjlighet att inom sitt verksamhetsområde göra sig förtrogen med arbetstidsbokföringen enligt arbetstidslagstiftningen.

Förtroendemannen ska underrättas om tjänstemän som har anställts med prövotid och för viss tid. På särskild begäran ska förtroendemannen också underrättas om grunden för en anställning på viss tid.

Helsingfors den 8 november 2013

Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA rf

Arkitektbyråernas förbund ATL rf

De Högre Tjänstemännen YTN rf

ERSÄTTNINGAR FÖR RESEKOSTNADER

Ersättningarna för resekostnaderna betalas i enlighet med de skattefria resekostnader som skattestyrelsen årligen fastställer. Information om gällande ersättningar fås av Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA (www.palta.fi), YTN (www.ytn.fi) och skattestyrelsen (www.vero.fi → [skatteanvisningar](#)).

1. Dagtraktamente betalas för inrikesresor enligt skattestyrelsens beslut så här:
  - a) Heldagtraktamente för fulla resedygn eller dygn av vilket över 10 timmar har använts till resan, arbete eller vistelse på reseorten, samt
  - b) partiellt dagtraktamente för ofullständiga dygn som omfattar över 6 timmar men högst 10 timmar,
  - c) partiellt dagtraktamente då tiden som använts till resan överstiger det sista fulla resedygnet med minst 2 timmar och heldagtraktamente när resedygnet överstigs med mer än 6 timmar.

Om en högre tjänsteman under ett resedygn får en avgiftsfri måltid eller om en måltid ingår i färdbiljettens pris uppgår dagtraktamentets maximibelopp till hälften av det belopp som anges i den här paragrafen. Med fri kost anses i fråga om heldagtraktamente två, fria måltider och i fråga om partiellt dagtraktamente en fri måltid.

Ifall tjänstemannen behöver inkvartering under resan, betalas kostnaderna för inkvarteringen mot verifikat utöver dagtraktamenten till de maximibelopp som anges i statens tjänstekollektivavtal.

Ifall en högre tjänsteman inte företer en räkning över inkvartering betalas en nattresepenning i enlighet med skattestyrelsens beslut.

2. Ifall en högre tjänsteman undantagsvis på grund av sitt arbete inte har möjlighet att inta sin måltid under måltidspausen i arbetsgivarens bispisning eller i sin bostad och det inte är fråga om arbete på företagets verksamhetsställe på samma ort eller på ett annars nära beläget verksamhetsställe för företaget där möjligheten att inta måltider motsvarar den normala möjligheten att inta måltider, betalas den högre tjänstemannen en måltidsersättning i enlighet med skattestyrelsens beslut. I dessa fall betalas inget dagtraktamente.
3. För utlandsresor som förutsätts i arbetsuppgiften betalas utrikesdagtraktamente utgående från skattestyrelsens beslut. Ifall tjänstemannen behöver inkvartering under resan, betalas kostnaderna för inkvarteringen mot verifikat utöver dagtraktamenten till de maximibelopp per land som anges i statens tjänstekollektivavtal.

Om löntagaren under något resedygn har fått fri eller i resebiljettens eller hotellrummets pris inkluderad kost, betalas 50 procent av dagtraktamentet. När det gäller utrikestraktamente avses med fri kost två avgiftsfria måltider.

När den tid som används för en resa utomlands överskrider det sista fulla resedygnet med mer än 10 timmar, betalas tjänstemannen för ett sådant ofullständigt resedygn helt utrikesdagtraktamente och då tiden överskrids med mer än 2 timmar men högst 10 timmar med hälften av utrikesdagtraktamentet.

Dagtraktamente som betalas för ofullständiga dygn bestäms i enlighet med det utrikesdagtraktamente som betalas för det sista fulla resedygnet.

Om helhetstiden som använts för en arbetsresa utomlands underskrider 24 timmar men ändå varar minst 10 timmar, betalas den högre tjänstemannen fullt dagtraktamente som bestäms utgående från vilket land resan går till.

Ifall det sker väsentliga ändringar i valutakurserna, devalvering, revalvering eller andra valutaarrangemang avtalar förbunden sinsemellan om de eventuella ändringar i fråga om dagtraktamenten och hotellärrättningar som detta medför.

4. Ifall man har avtalat om användning av egen bil, betalas den kilometerersättning för körkilometer som skattestyrelsen har fastställt. Om en högre tjänsteman på order av arbetsgivaren under sin arbetsresa transporterar andra personer eller på grund av sina arbetsuppgifter är tvungen att i sin bil transportera arbetsredskap, mätinstrument eller färdiga anläggningar för vilka arbetsgivaren borde ersätta rese- och transportkostnaderna eller då arbetsuppgifterna förutsätter transport av släpvagn, höjs kilometerersättningen i enlighet med skattestyrelsens beslut.

UTÖKNING AV MÖJLIGHETERNA TILL PRAKTIK I ANSLUTNING TILL YRKESUTBILDNING

Parterna delar uppfattningen att man inom arkitektplaneringsbranschen ska fästa uppmärksamhet vid att det även i fortsättningen finns tillgång till arbetskraft. Till följd av examensreformerna ingår i studierna numera längre arbetspraktikperioder på arbetsplatserna som en del av examen. Tack vare dessa lär sig de studerande känna arbetsuppgifterna och arbetsplatserna inom branschen och företagen har goda möjligheter att trygga tillgången på yrkeskunnig personal även i framtiden.

1. PRAKTIK I ANSLUTNING TILL UTBILDNINGEN

Med praktikant avses en person som studerar och arbetar under tiden mellan terminerna eller som under utbildningstiden samlar den erfarenhet som examen förutsätter.

Parterna konstaterar att man inte ersätter företagets personal med praktik eller arbetserfarenhet som förutsätts i utbildningen. Dessa har inte heller som syfte att påverka de anställdas anställningsförhållanden. Det är viktigt att arbetsgivaren och förtroendemannen eller, om det inte finns en förtroendeman, arbetsgivaren och tjänstemännen på lokal nivå uppmärksammar den här ståndpunkten antingen innan arbetspraktiken ordnas eller i samband med behandlingen av den i samarbetslagen avsedda utbildnings- och personalplanen.

Parterna konstaterar också att bestämmelserna i arbetsavtalslagen om minskning av arbetskraften, skyldigheten att erbjuda merarbete eller återanställning inte hindrar arbetsplatsen från att erbjuda praktikplatser när det ovan nämnda lokala förfarandet har iakttagits.

2. AVTALETS GILTIGHET

Detta avtal träder i kraft 1.11.2013 och gäller tills vidare med sex månaders uppsägningstid. Uppsägningen ska lämnas skriftligt och uppsägningen träder i kraft när meddelandet har delgetts den andra parten.

Arkitektbyråernas förbund ATL rf

Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA rf

De Högre Tjänstemännen YTN rf

ANVISNING FÖR IBRUKTAGANDE AV ARBETSTIDSBANKSYSTEM

Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA rf, Arkitektbyråernas förbund ATL rf och De Högre Tjänstemännen YTN rf har tillsammans utarbetat dessa anvisningar för företagen i syfte att underlätta ibruktagandet av arbetstidsbanker.

De arbetstidsbanker som presenteras i dessa anvisningar och riktlinjerna för hur de ska hanteras i löneadministrationen är rekommendationer. Man kan lokalt avtala om arbetstidsbankerna och deras löneadministration på annat sätt än i dessa anvisningar, dock alltid inom ramen för lagstiftningen och kollektivavtalen.

Det är frivilligt för högre tjänstemän att använda arbetstidsbanksystemet.

1. Definitioner som gäller arbetstidsbanken

Med **arbetstidsbank** avses ett företags- eller arbetsplats-specifikt skriftligt avtalat arbetstidsarrangemang för tjänstemännen, varigenom arbetstid, intjänad ledighet eller till ledig tid omvandlade förmåner i pengar enligt överenskommelse kan sparas och kombineras med varandra och tas ut som avlönad ledighet eller som penningersättning.

Med **arbetstidskonto** avses det konto eller annan förteckning som förs för varje enskild tjänsteman där sparade tidsposter eller löneposter antecknas och från vars saldo hållen ledighet eller penningersättning avdras.

Med **sparande** avses att en tids- eller lönepost sparas i arbetstidsbanken.

Med **saldo** avses den tid som finns på bankkontot. Saldot är en massaskuld som hålls i form av ledighet eller ersätts i form av pengar enligt de regler som gäller för arbetstidsbanken.

Med **bankledighet** avses avlönad ledighet som tas ut från arbetstidsbanken.

Med **uttag** avses att ledig tid tas ut eller penningersättning lyfts från arbetstidsbanken.

Med **penningersättning** avses lön som lyfts från arbetstidsbanken och som motsvarar icke hållen ledighet.

Med **komponent i arbetstidsbanken** avses nedan i dessa anvisningar nämnd arbetstid och ledighet som kan sparas samt penningförmåner som omvandlats till ledighet.

2. Ibruktagande av systemet

Ett arbetstidsbanksystem kan tas i bruk vid ett företag eller en arbetsplats genom att man arbetsgivaren och förtroendemannen skriftligen avtalar om det. Om det inte finns någon förtroendeman i företaget eller på arbetsplatsen kan ett avtal ingås mellan arbetsgivaren och personer som av de högre tjänstemännen särskilt bemyndigats för detta ändamål. PALTA och YTN informeras om avtalet.

Organiseringen av den ordinarie arbetstiden ska hållas isär från arrangemanget med arbetstidsbank. Arbetstidsbanken ändrar eller ersätter inte heller gällande arbetstidssystem, såsom eventuella system med glidande arbetstid eller arbetstidsutjämning.

På grund av de tvingande bestämmelserna i semesterlagen om sparad ledighet rekommenderas inte att sparad ledighet ingår i arbetstidsbanken.

Systemet med arbetstidsbank är ämnat att användas utöver och vid sidan av dessa system när man långsiktigt vill främja samordningen av arbetstid och fritid.

När man avtalar om ett arbetstidsbanksystem bör man uppmärksamma att arbetslagstiftningen och kollektivavtalets bestämmelser iakttas.

Systemet kan begränsas till att gälla endast en del av tjänstemännen. Begränsningarna får dock inte utan godtagbart skäl försätta någon i en ojämlig position.

3. Anslutning till och utträde ur systemet

Med tanke på arbetstidsarrangemangen, löneförvaltningen samt löne- och arbetstidsbokföringen är det nödvändigt att veta vilka som omfattas av systemet. Därför är det bra att avtala om hur man går till väga för att konstatera att en enskild tjänsteman omfattas av systemet.

Att den enskilda tjänstemannen omfattas av arbetstidsbanksystemet ska gå att verifiera skriftligen, elektroniskt eller på något annat tillförlitligt sätt. I praktiken betyder det här att det i löne- eller arbetstidsbokföringen ska antecknas vem som omfattas av systemet och från och med vilken tidpunkt.

Det betyder dock inte att varje tjänsteman nödvändigtvis måste ingå ett separat avtal om anslutning till systemet. Kravet uppfylls då tjänstemannens första (och sista) kontotransaktion samt dess tidpunkt framgår av arbetstidsbankbokföringen.

Man bör observera att det för den enskilda tjänstemannen är frivilligt att använda sig av arbetstidsbanken.

När ett avtal om arbetstidsbank ingås ska man komma överens om hur den enskilda tjänstemannen säger upp avtalet och hur saldot i arbetstidsbanken ersätts i pengar och/eller genom uttagen ledighet.

Inom företaget ska man också komma överens om hur man går till väga för att frigöra en enskild tjänsteman från systemet medan anställningsförhållandet fortgår. Om det anses nödvändigt kan man i företaget komma överens om en anmälningstid (t.ex. 1 mån), inom vilken man kan meddela om utträde ur systemet. Då ska man även komma överens om att saldot nollställs genom arbetstidsarrangemang inom 4 månader, eller om detta inte är möjligt, att saldot ersätts i form av motsvarande penningersättning.

4. Komponenter i arbetstidsbanken

Inom företaget ska man tydligt avtala om vilka komponenter som vid varje tillfälle ingår i systemet med arbetstidsbank.

Om inte annat avtalas lokalt kan man avtala om att följande komponenter eller några av följande komponenter överförs till arbetstidsbanken:

Arbets tid:

- mer- eller overtidsarbetsersättningens grundlön och förhöjningsdel
- grundlön och tillägg för söndagsarbete
- ersättning för veckovila

Ledighet:

- ledighet för arbetstidsförkortning

Pengar:

- semesterpremie eller semesterpremieredel som bytts ut mot ledighet
- ersättning för resor under ledig tid
- resultat-, bonus- eller vinstpremie
- skifttillägg
- andra eventuella löneposter (t.ex. utryckningspenning, beredskapsersättning, miljöillägg)

Tjänstemannen har rätt att helt eller delvis överföra de i punkten ovan nämnda posterna till sitt personliga konto i arbetstidsbanken. Penningersättningar omvandlas till tid i enlighet med de regler som avtalats.

5. Arbetstidsbankens maximigränser

Arbetstidsbanksaldot förändras kontinuerligt beroende på hur arbetstid överförs till banken eller hur ledig tid tas ut från banken. Man kan avtala om en maximigräns för det individuella saldot som inte får överskridas. Som maximigräns för sparat rekommenderas 6 månader (maximibelopp för lönegarantin). När man avtalar om maximigränser ska man beakta att arbetstidsbanksystemet syftar till att vid behov möjliggöra även långvarig ledighet.

6. Tidsbaserad helhet och poster som överförs till arbetstidsbanken

Oberoende av vilka de använda komponenterna är bör arbetstidsbanken inrättas som en helhet baserad på tid angiven i timmar och/eller dagar. De komponenter som ska överföras registreras i löne- och arbetstidsbokföringen och omvandlas vid behov till tid samt överförs till arbetstidsbanken. På motsvarande sätt ska vid en enskild tjänstemans uttag från arbetstidsbanken den använda tiden i timmar och/eller dagar avdras från tjänstemannens individuella saldo.

Överföring av komponenter till arbetstidsbanksystemet ska fastställas och antecknas separat för varje tjänsteman.

För att systemet ska fungera är det viktigt med tydligt fastställda och adekvat förklarade tillvägagångssätt för hur ett arbetstidsbankkontos tillväxt eller användning syns i löne- och arbetstidsbokföringen och saldot på ett individuellt arbetstidsbankkonto meddelas. Man kan avtala om att tjänstemannen får ett saldomeddelande exempelvis månatligen eller när saldot ändras (insättning eller uttag). Saldot kan till exempel meddelas på lönekvittot.

En bankledighet kvarstår i arbetstidsbanken utan att preskriberas under hela tjänstemannens anställningsförhållande. När anställningsförhållandet upphör är preskriptionstiden för arbetstidsbanktillgodohavanden två år från anställningsförhållandets avslutningsdag, densamma som för lönefordran.

7. Fastställande av förtjänst under bankledighetsperioder och lönebetalningstidpunkt

Då ledighet som baseras på arbetstidsbanken tas ut fastställs lönen i enlighet med den gällande lönen vid den tidpunkt då ledigheten tas ut, såvida man inte av vägande skäl avtalar annat. Om det till exempel i företaget används flera olika lönegrunder eller löneformer (såsom betydande resultatpremier) bör man på förhand ange hur lönen för tidpunkten då ledigheten tas ut fastställs.

Inom företaget eller på arbetsplatsen bör man överväga om det lokalt finns behov av att avtala om principerna för hur saldon i arbetstidsbanken som i huvudsak ska tas ut som ledighet kan nollställas eller ersättas i pengar när till exempel tjänstemannens arbetsuppgifter eller lönegrunder väsentligt förändras.

Lönen för bankledighet betalas på lönebetalningsperiodens normala lönebetalningsdag, om inget annat avtalats.

8. Uttag av ledighet

Om tidpunkten för bankledighet avtalas mellan arbetsgivaren och tjänstemannen. Om arbetsgivaren och tjänstemannen inte kan enas om tidpunkten ska tjänstemannen meddela arbetsgivaren om sin avsikt att ta ut

bankledighet senast fyra månader innan ledigheten börjar, om inte annat avtalas lokalt.

Arbetsgivaren och tjänstemannen ska sinsemellan avtala om inställande av en avtalad bankledighet eller framflyttning av ledigheten samt avbrytande av bankledigheten i förtid.

I avtalet ska ingå spelregler för den händelse att tjänstemannen blir arbetsoförmögen innan en avtalad eller meddelad bankledighet inleds eller medan den pågår. Då måste man avgöra om den kvarvarande delen av en avtalad eller redan påbörjad bankledighet flyttas till en senare tidpunkt enligt vad som föreskrivs i 25 § i semesterlagen eller genom tillämpning av något annat avtalat sätt, såsom tidsprioritetsprincipen.

9. Överlappande frånvaroorsaker

Utgångspunkten är att en bankledighet ska anses vara hållen vid en på förhand avtalad tidpunkt i enlighet med normala avtalsprinciper. En avtalad bankledighet kan flyttas om man uttryckligen har avtalat om det. I bedömningen av situationen kan man också tillämpa tidsprioritetsprincipen (den först inträdda frånvaroorsaken avgör).

Under en bankledighet kommer tillfällig ledighet för vård av barn inte på fråga.

Bankledigheter ska inte avtalas så att de sammanfaller med annan på förhand känd avlönad ledighet (semester, moderskaps- och faderskapsledighet eller förkortningsledighet).

Avtalsparterna rekommenderar att bankledigheten flyttas om tjänstemannen tidigarelägger tidpunkten för moderskaps- och faderskapsledighet.

10. Ledighetens karaktär och samordning med övriga frånvarogrunder

Ledighet uttagen ur arbetstidsbanken ändrar inte villkoren i anställningsförhållandet. Därför ska man i företaget eller på arbetsplatsen vid behov utreda hur ledigheten påverkar förmåner som intjänas på basis av anställningsförhållandet med beaktande av bestämmelserna i lag och kollektivavtal.

Intjänande och användning av bankledighet påverkar inte intjänande av semester, ersättningar för mer- och övertidsarbete eller natura- och personalförmåner.

11. Hållande eller ersättande av bankledighet när anställningsförhållandet upphör

Om en tjänsteman blir uppsagd av arbetsgivaren och har ett insamlat saldo på sitt arbetstidsbankkonto, kan detta om tjänstemannen så vill användas under uppsägningstiden. I annat fall ersätts saldot i pengar senast i samband med utbetalningen av slutlönen.

Om en tjänsteman själv säger upp sig ska det insamlade saldot betalas i pengar senast i samband med utbetalningen av slutlönen, såvida inte annat avtalas

12. Ändring eller nedläggning av arbetstidsbanksystemet

Företags- eller arbetsplats-specifika arbetstidsbanksystem och bestämmelserna om hur de upprätthålls baseras på lokala avtal och därför kan innehållet i systemet också ändras genom avtal.

En nedläggning av systemet förutsätter inga särskilda grunder. Om någondera parten i ett företags- eller arbetsplats-specifikt avtal vill sluta tillämpa systemet med arbetstidsbank, ska tidpunkten för nedläggningen meddelas minst 3 månader innan den tilltänkta tidpunkten. Om saldot som intjänats i arbetstidsbanken inte kan nollställas i form av ledighet senast inom 3 månader efter att arbetstidsbanksystemet lagts ner, nollställs saldot i form av penningersättning.

För avgörandet av eventuella meningsskiljaktigheter tillämpas förhandlingsordningen i kollektivavtalet gällande meningsskiljaktigheter.

13. Övriga frågor gällande arbetstidsbanken

Bankledighet är inte arbetstid som avses i arbetstidslagen. Om en tjänsteman utför arbete under en bankledighetsvecka ska man i förväg avtala om eventuell ersättning för arbete under ledig dag (Exempel: om en person tar ut bankledighet från måndag till fredag men arbetar på lördagen ska man avtala om ersättning för arbetet som utförs på lördag.)

Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA rf

Arkitektbyråernas förbund ATL rf

De Högre Tjänstemännen YTN rf

ARBETSAVTALSMALL FÖR ARKITEKTPLANERINGSBRANSCHEN

ATL, PALTA, YTN

Arbetsgivaren som anges nedan och tjänstemannen har i enlighet med arbetsavtalslagen och kollektivavtalet för högre tjänstemän inom arkitektplaneringsbranschen mellan ATL, PALTA och YTN avtalat om följande löne- och anställningsvillkor.

ARBETSGIVARE

TJÄNSTEMAN

Namn	Namn
Adress	Adress

1. TJÄNST OCH VERKSAMHETSSTÄLLE ELLER VERKSAMHETSSTÄLLEN

Tjänst och verksamhetsställe eller -ställen när anställningen inleds

2. ANSTÄLLNINGSFÖRHÅLLANDE

Anställningsförhållandet inledningsdag	Anställningsförhållandet gäller ____ månader efter provotiden. ☐ tills vidare ☐ t.o.m. _____ ☐ tills nedan angivna uppgift har slutförts Grunden för arbetsavtal på viss tid:
Uppgift	

3. UPPSÄGNINGSTID

Uppsägningstid
När arbetsgivaren säger upp avtalet   _____ månader eller ☐ enligt kollektivavtalet
När tjänstemannen säger upp sig   _____ månader ☐ enligt kollektivavtalet eller

4. LÖN

Lön när anställningen inleds	Löneutvecklingen bestäms på det sätt som förutsätts i kollektivavtalet genom att tjänstens svårighetsgrad och individuella faktorer särskilt beaktas.
Bestämningsgrunder för annan lön än tidslön	
Övrigt i anslutning till lönen	
Lönen betalas ☐ på bankkonto. Konto:	
När anställningen upphör betalas slutlönen ☐ på följande normala lönebetalningsdag efter att anställningsförhållandet har upphört ☐ när anställningsförhållandet avslutas	

5. ARBETSTID

Arbetsid

Ersättning som betalas för arbetstid utöver den här angivna

- betalas i pengar eller ges som ledighet i enlighet med arbetstidslagen (se punkt 5.2 i ifyllnadsanvisningen)
- betalas som särskild månadsersättning enligt följande (se punkt 5.3 i ifyllnadsanvisningen):
- har beaktats i lönebildningen (avtalsvillkoret kan tillämpas endast på personer som inte omfattas av arbetstidslagen. Se. punkt 5.4 i ifyllnadsanvisningen).

6. SEMESTER

Semesterns längd bestäms i övrigt i enlighet med lagen.

Semesterpremie, se 12 § i kollektivavtalet

7. LÖN FÖR SJUKDOMSTID

Lönen för sjukdomstiden bestäms i enlighet med kollektivavtalet.

8. UPPFINNINGAR OCH UPPHOVSRÄTTIGHETER

Förutom vad som stadgas i lagen om rätten till uppfinningar som arbetstagaren har gjort och upphovsrättigheter avtalas:

9. PLANERINGSTÄVLINGAR

Om planeringstävlingar och egen yrkesverksamhet har följande avtal ingåtts:

10. UTBILDNING

Om utbildning har följande avtalats:

11. RESOR OCH RESEERSÄTTNINGAR

Följande har avtalats om resor:

Ersättningarna för resekostnader bestäms

- så som förutsätts i kollektivavtalet
- enligt företagets resereglemente.
- enligt följande:

12. ÖVRIGA ARBETSVILLKOR

- semesterpremien och lönen under moderskapsledighet bestäms i enlighet med kollektivavtalet
- lön under repetitionsövningar:
- arbetsgivarens ansvarsförsäkring:
- reseförsäkringar:

Ifall inte annat har avtalats bestäms ovan nämnda arbetsvillkor så som förutsätts i det gällande kollektivavtalet.

Detta avtal har gjorts upp i två likalydande exemplar, ett för varje avtalspart.

Ort och tid	
Arbetsgivarens underskrift	Tjänstemannens underskrift

Meningsskiljaktigheter som hänför sig till tillämpningen av det här avtalet avgörs med iakttagande av förhandlingsordningen i ovan nämnda kollektivavtal.

ANVISNINGAR FÖR IFYLLANDE AV ARBETSAVTALSBLANKETTEN

Vid ifyllnad av arbetsavtalsblanketten fäster vi särskild uppmärksamhet vid följande punkter:

1. Tjänst och verksamhetsställe eller -ställen

Här anges tjänsten och de centrala arbetsuppgifter som ingår i den. Ifall det är möjligt ska samtidigt även det huvudsakliga ansvarsområdet definieras. Här kan också den närmaste chefens namn anges. Verksamhetsstället är den ort eller de orter utifrån vilka tjänsten sköts.

2. Anställning och provotid

Provotiden förutsätter en överenskommelse i enlighet med 1 kap. 4 § i arbetsavtalslagen och kan omfatta högst fyra månader. Vid en visstidsanställning får provotiden utgöra högst hälften av hela arbetsavtalets längd, dock inte mer än sex månader.

Punkten "Grunden för arbetsavtal på viss tid" fylls i när det är fråga om ett anställningsförhållande för viss tid.

Punkt "Uppgift" fylls i då det är fråga om ett tidsbegränsat arbetsavtal vars längd bestäms på andra grunder än kalendertid.

3. Uppsägningstid

Det är möjligt att ingå avtal om uppsägningstidens längd oberoende av anställningens längd. Den kan även vara längre för arbetsgivaren än för tjänstemannen. Uppsägningstiden kan högst uppgå till sex månader.

Om annat inte avtalas, ska arbetsgivaren iaktta följande uppsägningstider om anställningsförhållandet oavbrutet har fortgått i:

Uppsägningstid	Anställningsförhållandets längd
14 dagar	högst 1 år
1 månad	>1...4 år
2 månader	>4...8 år
4 månader	>8...12 år
6 månader	över 12 år

Om annat inte avtalas, ska arbetsgivaren iaktta följande uppsägningstider om anställningsförhållandet oavbrutet har fortgått i:

Uppsägningstid	Anställningsförhållandets längd
14 dagar	högst 5 år
1 månad	över 5 år

4. Lön

Under punkt "Övrigt i anslutning till lönen" kan t.ex. naturaförmåner som man eventuellt kommer överens om uppges.

Man kan komma överens som att slutlönen betalas t.ex. på följande normala lönebetalningsdag efter att arbetsavtalet har upphört att gälla.

5. Arbetstid

- 5.1** När arbetsavtalet ingås kommer man överens om tjänstemannens ordinarie arbetstid i enlighet med 5 § i kollektivavtalet och fastställer tillämpningen av arbetstidslagen (för arbetstidsfrågor se kollektivavtalet för högre tjänstemän).
- 5.2** Enligt arbetstidslagen ersätts övertidsarbete med den övertidsersättning som lagen föreskriver. Övertidsarbete kan enligt särskild överenskommelse även kompenseras med ledig tid. Ifall inte annat har avtalats, ersätts övertidsarbetet i pengar. Övertidsarbete som ska ersättas förutsätter uppdrag av arbetsgivaren och arbetstagarens samtycke.
- 5.3** Enligt arbetstidslagen kan man med tjänstemän i chefsställning avtala om att förhöjd lön som betalas för övertids- och söndagsarbete betalas som särskild månadsersättning. När man kommer överens om särskilda månadsersättningar anges i avtalet orsaken till det och ersättningens storlek.
- 5.4** Utanför tillämpningsområdet för arbetstidslagen blir verkställande direktörens arbete och arbete som till följd av de uppgifter som hör till arbetet och arbetstagarens ställning i övrigt ska anses som ledning av företaget, samfundet eller stiftelsen eller en självständig del därav eller sköter en självständig uppgift som direkt kan jämföras med en sådan ledningsuppgift. Ersättning för övertidsarbete för dem som inte omfattas av arbetstidslagen kan även beaktas i lönebildningen. Då ska arbetsgivaren och tjänstemannen sinsemellan utreda hur dessa ersättningar har beaktats och på vilket sätt de vid ett fortsatt anställningsförhållande ska beaktas i löneutvecklingen.

7. Lön för sjukdomstid

Lönen för sjukdomstiden bestäms i enlighet med 9 § i kollektivavtalet.

8. Uppfinningar och upphovsrättigheter

Arbetsgivarens rätt till en uppfinning som arbetstagaren har gjort bestäms enligt vad som föreskrivs i lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar (656/67). Ifall man ingår avvikande avtal som ovan nämnda lag möjliggör anges detta i arbetsavtalet.

9. Planeringstävlingar

Arbetstagare har rätt att delta i planeringstävlingar utanför sitt anställningsförhållande såvida han eller hon har kommit överens om det med arbetsgivaren.

Arbetstagare får inte utföra sådant arbete för andra eller bedriva sådan verksamhet som med beaktande av arbetets art och arbetstagarens ställning är en konkurrerande handling som strider mot god sed i anställningsförhållandet och uppenbarligen skadar arbetsgivaren. Arbetstagaren ska komma överens med arbetsgivaren om utförandet av sådant arbete som konkurrerar med arbetsgivarens verksamhet.

10. Utbildning

Ifall en utbildning är exceptionellt dyr kan man i vissa fall komma överens t.ex. om att kostnaderna delas.

11. Resor och reseersättningar

Det är bra att då arbetsavtalet görs upp diskutera de resor som arbetsuppgifterna förutsätter, deras uppskattade frekvens, längd och rese målen i Finland och utomlands.

Ifall inte annat har avtalats, bestäms ersättningarna för resekostnader så som förutsätts i kollektivavtalet.

12. Övriga arbetsvillkor

Semesterpengen bestäms i enlighet med 12 § i kollektivavtalet och lönen för moderskapsledighet i enlighet med 11 § i kollektivavtalet.

Ifall inte annat har avtalats, bestäms arbetsgivarens skyldighet att teckna den erforderliga ansvarsförsäkringen och reseförsäkringar så som förutsätts i basavtalet så att de allmänna arbetsvillkoren för tjänstemän beaktas.

Ifall inte annat har avtalats, bestäms arbetsgivarens skyldighet att teckna den erforderliga ansvarsförsäkringen så att de allmänna arbetsvillkoren för tjänstemän beaktas.

